

**A. Μη λογοτεχνικό κείμενο**

**Η Δημοκρατία συμβαίνει**

*Το κείμενο προέρχεται από άρθρο του Κώστα Θερμογιάννη 20 06 2022στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα <https://www.huffingtonpost.gr>. (Συντομευμένο).*

Αν μια ιδέα είναι αυτή που χαρακτηρίζει την Ελλάδα και την ξεχωρίζει από άλλους λαούς, αυτή δεν είναι άλλη παρά η Δημοκρατία, η οποία διαφοροποίησε τον άνθρωπο κι από υπήκοο, μέσα από την υπέροχη μήτρα της, τον έπλασε πολίτη.

Ως πολίτευμα, η Δημοκρατία απαιτεί ένα κυβερνητικό σύστημα, το οποίο, ως ύπατη εξουσία, ασκεί κανονιστική κυριαρχία προκειμένου να μορφοποιείται η λαϊκή βούληση και ταυτόχρονα να επιτελείται χωρίς κωλύματα η λειτουργία των θεσμοθετημένων εξουσιών (νομοθετική, εκτελεστική κλπ.).[...]

Η Δημοκρατία, όπως έχει ποικιλοτρόπως διατυπωθεί, θεμελιώνεται στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Ίσως όμως, για τις σημερινές αντιπροσωπευτικές δημοκρατίες, αυτή η θεωρητική διατύπωση να μην προσδιορίζει τον ακρογωνιαίο λίθο αυτού του τόσο σημαντικού πολιτεύματος που άλλαξε ριζικά τον κόσμο μας, με τη σαφήνεια που απαιτείται. Και τούτο γιατί πρωτίστως στηρίζεται στην ευθύνη όλων των πολιτών ανεξαιρέτως να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους απέναντί της. Τουλάχιστον αυτό απαιτούσε η Δημοκρατία που γεννήθηκε στην Αρχαία Ελλάδα, με την ενιαύσια<sup>1</sup> θητεία των αρχόντων που κληρώνονταν και δεν εκλέγονταν, τη λογοδοσία μετά το τέλος της θητείας τους αλλά και την καθολική συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των πολιτικών αποφάσεων.

Όπως και τότε, έτσι και σήμερα, είναι ζωτικής σημασίας οι πολίτες στο σύνολό τους να έχουν ενεργό ρόλο στη διαχείριση των κοινών υποθέσεων και στο σχεδιασμό του μέλλοντος. Διότι η Δημοκρατία, όπως και η ζωή, δεν υπάρχει απλώς, αλλά συμβαίνει! Εκβαίνει<sup>2</sup> της ατομικής συνειδήσεως ενός εκάστου εκ των ανθρώπων και εμβαίνει<sup>3</sup> στην κοινωνία των πολιτών. Αυτή η μετουσίωση που επιτυγχάνεται από τον άνθρωπο στον πολίτη, σημαίνει πως χωρίς ψυχολογική και συνειδησιακή βίωσή της, Δημοκρατία δεν υφίσταται. Γι' αυτό άλλωστε, απαιτεί ενεργή συμμετοχή, κόπο και ρεαλιστική αυτοαξιολόγηση, καθόσον στη Δημοκρατία η ευθύνη δεν μεταβιβάζεται.

---

<sup>1</sup>Ενιαύσια: ετήσια

<sup>2</sup>Εκβαίνει: βγαίνει

<sup>3</sup>Εμβαίνει: μπαίνει

Τα σπουδαία πράγματα στη ζωή κοστίζουν και απαιτούν μόχθο, για να επιτευχθούν. Η Δημοκρατία είναι ακριβή, σαν την Άνοιξη του Ελύτη, κυρίως γιατί διατηρεί μια πολύτιμη δημιουργική και αμφίδρομη σχέση με τους ανθρώπους που τη βιώνουν ή επιθυμούν να τη βιώσουν αληθινά. Η Δημοκρατία δημιουργεί πολίτες μα και οι πολίτες δημιουργούν Δημοκρατία. Η διαρκής υπενθύμιση της εύθραυστης θνητότητάς της οφείλει να εγείρεται μέσα σε κάθε πολίτη καθημερινά και αδιάλειπτα ως μια αυτονόητη υπενθύμιση ευθύνης, περίπου όσο αυτονόητη είναι και η ανάσα που μας κρατά ζωντανούς ως όντα με συνείδηση.[...]

Η ποιότητα της ευθύνης των πολιτών είναι τόσο σημαντική για τη Δημοκρατία, η οποία δεν αρκείται σε μια ψήφο κάθε τέσσερα χρόνια, αλλά απαιτεί ενεργή, καθολική και διαρκή συμμετοχή για να υπάρχει, για να συμβαίνει, για να ρέει αδιάκοπα στο χρόνο και στην ιστορία. Όπως και οι ανάσες μας...

### **A3. (μονάδες 25)**

Έχοντας υπόψη σου το κείμενο, να γράψεις ένα άρθρο γνώμης (200-250 λέξεων) στο οποίο θα αναλύεις την προσωπική σου άποψη για το τι σημαίνει ενεργός πολίτης σήμερα και πώς μπορεί το σχολείο να συμβάλει στην ορθή πολιτικοποίηση των νέων, ώστε να γίνονται ενεργοί πολίτες. Το άρθρο σου προορίζεται για ανάρτηση στην ενημερωτική ιστοσελίδα που επισκέπτεσαι συχνότερα

**Μονάδες 25**

### **B. Λογοτεχνικό κείμενο**

**Χαλίλ Γκιμπράν (1883-1931)**

**Να λυπάστε το έθνος που περιφρονεί το πάθος στ' όνειρό του**

*Το ποίημα προέρχεται από τη συλλογή «Ο κήπος του Προφήτη» (1923) του Χαλίλ Γκιμπράν που καταγόταν από τον Λίβανο σε μετάφραση του Χ.Ε. Μαραβέλια. Αντλήθηκε από την ιστοσελίδα <https://www.logiastarata.gr>*

Φίλοι και συνοδοιπόροι μου,

Να λυπάστε το έθνος που είναι γεμάτο θρησκεία κι άδειο από πνευματικότητα.

Να λυπάστε το έθνος που φορά ένα ρούχο που δεν το έχει υφάνει, που τρώει ψωμί που δεν το έχει θερίσει και πίνει κρασί που δεν έχει τρέξει από το πατητήρι του.

Να λυπάστε το έθνος που αποκαλεί τον βίαιο άνθρωπο ήρωα, και βλέπει το λαμπροφορεμένο κατακτητή γενναϊόδωρο.

Να λυπάστε το έθνος που περιφρονεί το πάθος στ' όνειρό του, κι ωστόσο γίνεται σκλάβος στο ξύπνιο του.

Να λυπάστε το έθνος που δεν υψώνει τη φωνή του, παρά μόνο σαν βρίσκεται σε κηδεία δεν υπερηφανεύεται, παρά μόνο μέσα στα δικά του αρχαία μνημεία και δεν ξεσηκώνεται παρά μονάχα όταν ο λαιμός του βρίσκεται ανάμεσα στο σπαθί και στην πέτρα.

Να λυπάστε το έθνος που έχει μια αλεπού για κυβερνήτη, ένα ταχυδακτυλουργό για φιλόσοφο, και έχει μπαλωματήδες και μίμους για καλλιτέχνες.

Να λυπάστε το έθνος που υποδέχεται το νέο του κυβερνήτη με σαλπίσματα και τον αποχαιρετά με γιουχαΐσματα για να καλωσορίσει και πάλι άλλον με σαλπίσματα.

Να λυπάστε το έθνος που οι σοφοί του έχουν σιωπήσει από χρόνια και οι γενναίοι του άνδρες ακόμη δεν έχουν απογαλακτιστεί.

Να λυπάστε το έθνος που είναι χωρισμένο σε κομμάτια, και που κάθε κομμάτι θεωρεί τον εαυτό του έθνος.

### **B3. (μονάδες 25)**

Να ερμηνεύσεις με στοιχεία από το κείμενο ποια πολιτική και κοινωνική στάση των εθνών καυτηριάζει το ποιητικό υποκείμενο. Εκτιμάς πως αυτή του η θεώρηση έχει σήμερα διαχρονική αξία (100 – 150 λέξεις);

**Μονάδες 25**